

Вища освіта повинна більш активно впливати на розвиток усієї системи освіти через удосконалення педагогічної освіти, розробку оновлених навчальних програм і відповідних новітніх технологій навчання, проведення наукових досліджень у цій сфері.

Висновки. Реалізація пріоритетних напрямків запропонованої моделі сприятиме розв'язанню комплексних задач у сфері надання якісних освітніх послуг, ефективному використанню наукового потенціалу ЄС для вирішення пріоритетних завдань модернізації освіти в Україні. Діяльність ВНЗ у цій площині дасть змогу готувати фахівців нової якості, здатних творчо мислити, швидко орієнтуватися в сучасному, насиченому інформацією і подіями, світі, а також посісти Україні належне місце в європейському освітньому просторі. Зазначимо, що серед подальших перспектив нашого дослідження є саме мотивація ефективної діяльності науково-педагогічних працівників ВНЗ у системі надання якісних освітніх послуг.

Література

1. Сікорський П. Зовнішні чинники і їх вплив на якість вищої освіти в Україні / П. Сікорський // Вища освіта в Україні. – 2016. – № 4. – С. 51–57.
2. Ніколаєв Є. Реформа вищої освіти України: реалізація профільного закону в 2014–2016 рр. / Є. Ніколаєв, О. Длугопольський. – Київ, 2016. – 23 с.
3. Nadija Babował Rynek usług edukacyjnych w szkolnictwie wyższym w warunkach integracji europejskiej // W poszukiwaniu uniwersytetu idealnego. – Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego Wydanie I, Krakow, 2016. – С. 184–191.
4. Галько Л. Р. Управління якістю освіти у вищих навчальних закладах / Л. Р. Галько // Економічний і соціальний розвиток України в ХХІ столітті: національна візія та виклики глобалізації. – Тернопіль, 2015. – С. 91–92.

УДК 371.13:811.111(410)(048)

Берладин О. Б.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Постановка проблеми. Потреба модернізації підготовки вчителя ХХІ століття, формування ефективного фахівця є очевидною, оскільки спроби вдосконалення педагогічної системи за допомогою внесення локальних ін'єкцій не приносять якісного оновлення.

Аналіз останніх досліджень із заявленої проблеми. Питання професійної підготовки вчителя в аспекті інноваційних модернізаційних процесів знайшло відображення у наукових напрацюваннях українських учених Л. Коваль, Л. Кондрашової, О. Комар, З. Онишківа, Р. Пріми та ін. Провідні напрями теорії та практики професійної підготовки вчителів, сучасні реформи вищої освіти досліджували Н. Авшенюк, О. Волошина, Л. Поліщук, Л. Пуховська та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Одним із стратегічних напрямків розвитку вищої освіти в Україні на сучасному етапі визначено її інтеграцію до європейської освітньої системи, впровадження інноваційних педагогічних технологій. «Логіка даного процесу, – як слушно зауважує Т. Франчук, – засвідчує пріоритетність зовні заданого стандарту, який у будь-якому разі набуває тенденцію до пригнічення, або і витіснення власного досвіду. Системоутворюючим компонентом у даному процесі буде виступати не власний досвід діяльності, а той,

що запроваджується» [4, с. 256]. Ми поділяємо точку зору науковця і солідаризуємося з ним в аспекті, що «коректнішими нам видаються формулювання проблем, пов'язаних не з запровадженням інноваційних технологій або продуктивних педагогічних досвідів, а з розвитком (модернізацією, оптимізацією) власного професійного досвіду на основі (в контексті) інноваційного» [4, с. 257]. Досліджуючи модернізаційні процеси в європейському та євроатлантичному освітньому просторі, А. Сбруева також зазначає, що створення європейського освітнього простору не означає відмову від національних особливостей змісту освіти та організації освітніх систем кожної із країн європейського співтовариства [3].

Мета статті – висвітлення ключових аспектів зарубіжного досвіду, пов'язаних із підготовкою вчителів початкової школи з метою наукового обґрунтування, осмислення позитивних ідей із можливістю подальшого плідного використання в розбудові єдиного освітньо-інформаційного середовища професійної підготовки вчителів початкової школи сільської місцевості в Україні.

Виклад основного матеріалу. В умовах загальноєвропейської інтеграції особистість педагога набуває нових характеристик. Як зазначається в Комплексі загальних європейських принципів стосовно компетенцій і кваліфікацій учителів, професія європейського освітянина ХХІ століття має стати висококваліфікованою, мобільною, базуватися на партнерстві, такою, що спонукає навчатися впродовж життя [2].

З огляду на вищезазначене, професійна підготовка вчителя початкової школи сільської місцевості в Україні в умовах загальноєвропейської інтеграції потребує оновлення і принципових змін. На наше переконання, дослідження освітніх систем розвинених європейських країн, які мають вагомі багатовікові культурні та освітні традиції, досвід успішних реформ шкільництва в сучасних умовах та інноваційні надбання у професійній підготовці вчителя до роботи в початкових школах може стати важливим джерелом модернізації підготовки вчителя для національної початкової школи.

При дослідженні та узагальненні зарубіжного досвіду професійної підготовки вчителів початкової школи З. Онишків виокремлює такі основні напрями модернізації вищої освіти: стандартизація професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів; інтеграція педагогічної освіти країн Європейського Союзу до загальноєвропейського освітнього простору; індивідуалізація навчання майбутніх учителів; формування образу ефективного вчителя тощо [1].

Так, зокрема у Національному стандарті кваліфікованого вчителя Великобританії представлені основні напрями стандартизації педагогічної освіти, які складаються з трьох розділів: професійні ознаки, професійні знання і розуміння, професійні навички; окрім того, вони містять важливі соціокультурні орієнтири і професійні цінності, пов'язані з соціокультурною підготовкою і діяльністю вчителя: розкриття духовних сил учнів; повага до соціальних, культурних, мовних та релігійних особливостей кожного учня; толерантне й ефективне спілкування з батьками й опікунами; власний приклад для учнів в утвердженні позитивних цінностей – таких, як довіра, повага, чесність, відповідальність, вміння зробити послугу [5].

Вважаємо, що осмислення британського досвіду підготовки вчителів сприятиме оновленню соціокультурної складової змісту шкільної освіти, варіативності навчальних планів і програм, зміцненню зв'язків школи з соціокультурним середовищем, удосконаленню особистісно-професійних характеристик майбутнього вчителя.

Таким чином, науково вартісним в аспекті досліджуваної проблеми є

визначення та обґрунтування можливостей та шляхів щодо модернізації власного національного досвіду професійної підготовки вчителів початкової школи сільської місцевості у контексті зарубіжного, серед яких провідними вбачаємо: розробку єдиної системи стандартів професійної підготовки і діяльності вчителя, інтегрованих вимог до його компетентності, оновлення змісту професійної підготовки вчителів початкової школи та переорієнтацію навчальних програм відповідно до європейських стандартів, забезпечення неперервності професійної підготовки вчителів початкової школи, тісної співпраці з університетами, школами та місцевими органами освіти, які відповідають за професійну підготовку вчителів тощо [2].

Висновки. Результати пошуку засвідчують значний інтерес до порушеної проблеми в аспекті модернізації системи професійної підготовки вчителя до педагогічної діяльності в початковій школі сільської місцевості та прагнення до консолідації зусиль, поєднання традиційного й інноваційного щодо формування єдиних стандартів такої підготовки, виявлення позитивних тенденцій з опорою на національну систему освіти, оновлення організаційно-змістових засад із урахуванням європейського виміру освіти, виявлення та використання позитивних ідей для оновлення педагогічної освіти України і представлення її здобутків у європейському освітньому просторі.

Подальші наукові пошуки в цьому напрямку будуть стосуватися аналізу моделей системи підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в початкових школах сільської місцевості різних типів.

Література

1. Онишків З. М. Підготовка студентів до роботи в початковій школі сільської місцевості : монографія / З. М. Онишків. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. – 382 с.

2. Пуховська Л. П. Професійна підготовка вчителів у Західній Європі: спільність і розбіжності: монографія / Пуховська Л. П. – Вища школа, 1997. – 180 с.

3. Сбруева А. А. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. А. А. Сбруева. – Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. – 300 с.

4. Франчук Т. Й. Педагогічні системи минулого як суб'єкт оптимізації сучасної освіти: особливості трансформаційних процесів // Особистісно орієнтований потенціал педагогіки В. О. Сухомлинського. / Збірник матеріалів міжвузівської науково-практичної конференції (30 вересня – 1 жовтня 2008 року). – м. Кам'янець-Подільський, 2008. – 275 с.

5. Teachers' Standards. Guidance for school leaders, school staff and governing bodies // [інтернет ресурс].

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/301107/Teachers__Standards.pdf

УДК 371.3

Бирко Н. М.

ТЕХНОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В ОСВІТІ

З прийняттям проекту Закону "Про освіту" на виконання Концепції Нової української школи, до основних принципів, за якими працюватиме Нова школа на засадах педагогіки партнерства належать принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) [2].

Технологія соціального партнерства прийшла до нас із Заходу. Суттєвими кроками у цьому напрямі було створення Національної Ради соціального партнерства при Президентові України (1993 р.), розробка проекту закону України "Про соціальне